

แนวทางการฝึกอบรมในภาวะวิกฤติการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่*

Training Guidelines in the Coronavirus (COVID-19) Outbreak Crisis

¹พงศ์ธร อัสวนิเวศน์ และ รุ่งสรรค์ โฉมยา

¹Pongthorn Asawaniwed and Rungson Chomeya

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Faculty of Education, Mahasarakham University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: rungson.c@msu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ คณะทำงานในโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ค่าย Summer camp และผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แนวทางการสนทนากลุ่มแบบมีโครงสร้าง เก็บข้อมูลด้วยวิธีการใช้การสนทนากลุ่มที่นำโดยนักวิจัยเพื่อสร้างข้อมูล โดยยังไม่มีข้อกำหนดในการเข้าถึงฉันทามติหรือตัดสินใจ มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ให้น้ำหนักและประเด็นความสนใจในประเด็น สถานที่ในการฝึกอบรม และการเตรียมการฝึกอบรม การปฏิบัติของนิสิต นักศึกษา ที่เข้ารับการฝึกอบรม การปฏิบัติของวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรม การใช้รถโดยสารปรับอากาศเพื่อเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม การใช้ห้องน้ำสาธารณะ และการปฏิบัติของคณะทำงานที่ดำเนินการจัดการอบรม โดยเน้นในเรื่องการจัดการด้านสถานที่ มาตรการตรวจวัดไข้ การสวมใส่หน้ากากอนามัย การรักษาความสะอาด การเว้นระยะห่างทางสังคม การสร้างความตระหนักและการเฝ้าระวังตรวจสอบอาการของการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน

คำสำคัญ: แนวทางการฝึกอบรม; ภาวะวิกฤติ; การระบาดของโรค; ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19)

Abstract

The purpose of this research article was to investigate the instructional training guidelines in the crisis of the novel coronavirus (COVID-19) outbreak using qualitative research methods. The key informant consisted of various personnel involved in the organization of the local teachers' summer camp training project and experts. The structured focus group guidelines were used as the instrument. Data collection was completed through researcher-led group conversations to generate data without any specific access requirement, consensus, or decision. Data analysis was implemented using content analysis.

The result shows that the instructional training guidelines in the crisis of the novel coronavirus (COVID-19) outbreak focus primarily on the venue, preparation of activities,

*Received February 17, 2021; Revised November 24, 2021; Accepted December 7, 2021

conducts and practices of trainers, attendees and staff members, and the use of air-conditioned buses and public restrooms with an emphasis on venue management, temperature screening, the use of face masks, cleanliness, social distancing, awareness raising and vigilant measures, and symptom recognition of upper respiratory infection.

Keywords: Training Guidelines; Crisis; Outbreak; Coronavirus (COVID-19)

บทนำ

เมื่อปลายปี พ.ศ.2562 มีรายงานทางการแพทย์ถึงโรคที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรคที่ไม่สามารถอธิบายได้ ผู้ป่วยมีอาการของโรคปอดบวม โดยพบผู้ป่วยรอบๆ ตลาดอาหารทะเลที่เมืองอู่ฮั่น (Huanan Seafood) ของประเทศจีน โดยพบผู้ป่วยครั้งแรกในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และพบว่าเชื้อมีลักษณะเป็นเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2563 โรคนี้เป็นโรคติดต่อของระบบทางเดินหายใจ การแพร่กระจายจากบุคคลสู่คน เชื่อว่าแพร่กระจายจากคนสู่คนเป็นหลัก ระหว่างคนที่อยู่ใกล้ชิดกัน (ภายในประมาณ 6 ฟุต) ผ่านละอองระบบทางเดินหายใจ เมื่อผู้ติดเชื้อไอหรือจาม หยดน้ำเหล่านี้สามารถตกลงสู่ปากหรือจมูกของคนที่อยู่ใกล้เคียงหรืออาจสูดดมเข้าไปในปอด (Centers for Disease Control and Prevention, 2020) การระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เป็นการระบาดที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงทั่วโลก (Žižek, 2020) โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (Wick, 2020) องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ระหว่างวันที่ 30 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 มีผู้ติดเชื้อที่ได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการแล้วมากกว่า 107,662,275 คน จาก 210 ประเทศและเขตการปกครองอิสระ มีผู้เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้วมากกว่า 2,365,911 คน (Johns Hopkins University, 2021) ความรุนแรงของการเจ็บป่วย (The spectrum of illness severity) โรคนี้มีแนวโน้มที่จะทำให้ความเจ็บป่วยที่รุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะในผู้สูงอายุ ผู้ที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพหรือเจ็บป่วย และมีอัตราผู้เสียชีวิตโดยรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 2.3 – 5 (Joseph, and Ashkan, 2020) COVID-19 เป็นโรคที่วินิจฉัยได้ยากหากพิจารณาตามอาการ เนื่องจากมีอาการคล้ายกับไข้หวัดโดยทั่วไปหรือไข้หวัดใหญ่ อาการอาจปรากฏขึ้น 2-14 วันหลังสัมผัสเชื้อ โดยมีอาการ ไข้ ไอ หายใจถี่ มีอาการปอดบวม (ในบางกรณี) ปวดเมื่อยตามร่างกาย คลื่นไส้และหรืออาเจียน ท้องร่วง (Pennington, 2020)

เนื่องจากความไม่แน่นอนเกี่ยวกับกลไกการส่งผ่านเชื้อไวรัสโควิด 19 จึงมีข้อควรระวังเชื่อในอากาศในบางประเทศและในบางพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น มีจำนวนผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก การแพร่เชื้อจะเกิดขึ้นได้มากกับผู้ป่วยที่มีอาการแล้ว แต่การแพร่เชื้อจากผู้ติดเชื้อที่ไม่แสดงอาการก็มีความเป็นไปได้แม้ว่าจะไม่ใช่การแพร่เชื้อโดยปกติทั่วไป โหมดการส่งแพร่เชื้ออื่นๆ ที่เป็นไปได้คือ บุคคลสามารถรับ COVID-19 ได้โดยการสัมผัสพื้นผิวหรือวัตถุที่มีปนเปื้อนไวรัสแล้วนำมาสัมผัส ปาก จมูก ตา แต่ก็ไม่ใช่วิธีการแพร่เชื้อแนวทางหลัก แนวทางหลักยังคงเป็นการส่งผ่านทางการหายใจ แม้ว่าในงานวิจัยชิ้นหนึ่งชี้ให้เห็นว่าไวรัส อาจพบในอุจจาระของผู้ติดเชื้อและอาจปนเปื้อนตามโถชักโครกและอ่างล้างมือในห้องน้ำ แม้จะเป็นการแพร่เชื้อที่มีความเป็นไปได้ แต่ก็ยังขาดงานวิจัยสนับสนุนเพิ่มเติม (Joseph, and Ashkan, 2020) ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการที่จะหยุดยั้งการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ได้ในวงกว้าง วิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันการติดเชื้อคือหยุดยั้งไวรัสที่ถูกปล่อยออกมา ด้วยการหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วย การไม่สัมผัสริมฝีปาก จมูก ดวงตาและปากด้วยมือที่ยังไม่ได้ล้าง เมื่อป่วยให้พักผ่อนอยู่บ้าน ใช้กระดาษชำระปิดปากเวลาไอหรือจามและทิ้งลงในถังขยะมีดิด ทำความสะอาดรายการและพื้นผิวที่มีการใช้งานเป็นประจำและฆ่าเชื้อโดยใช้สเปรย์หรือ

น้ำยาฆ่าเชื้อ (Osler, 2020) ซึ่งแนวทางนี้ได้รับการยอมรับและเผยแพร่ไปทั่วโลกโดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ต่อมา ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคระบาดของสหรัฐ ได้เสนอแนวทางป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ที่เป็นมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดยหลักสำคัญ คือ การหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วย (ระยะไม่น้อยกว่า 6 ฟุต) การปิดปากเวลาไอหรือจามด้วยกระดาษชำระและทิ้งลงถังขยะ หลีกเลี่ยงการสัมผัสดวงตา จมูกและปาก ด้วยมือที่ยังไม่ได้ล้างทำความสะอาด การล้างมือด้วยน้ำและสบู่ไม่น้อยกว่า 20 วินาที การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อวัตถุและพื้นผิวที่สัมผัสบ่อยๆ และพักผอนบ้านเมื่อไม่สบายยกเว้นต้องเข้ารับการรักษายาบาล (Centers for Disease Control and Prevention, 2020)

การศึกษาเรื่อง แนวทางการฝึกอบรมในภาวะวิกฤติการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางการฝึกอบรมหรือการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) จะต้องมีมาตรฐานในการดำเนินการอย่างไร เพื่อลดความเสี่ยงจากการติดต่อ หรือการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปวางแผนการพัฒนาแนวทางการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่นิสิต นักศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สถานการณ์ที่ไม่ปกติ และมุ่งหวังจะก่อให้เกิดองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ แนวคิด การพัฒนารูปแบบการวิจัย ตลอดจนการนำเอาผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงของการพัฒนาและการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ด้านผู้ให้ข้อมูล (Key informant) ได้แก่ คณะทำงานในโครงการ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ นิสิตนักศึกษาครูผู้รับทุนในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ในกิจกรรมย่อยการจัดกิจกรรมค่ายครู เพื่อพัฒนาท้องถิ่น (Summer Camp) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ ผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับการพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการฝึกอบรมหรือการจัดการเรียนการสอน ในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 7 ท่าน

1.2 ด้านเนื้อหา แนวทางการฝึกอบรมหรือการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ซึ่งประกอบด้วยแนวปฏิบัติ 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการใช้อาคารสถานที่ในการฝึกอบรม และการเตรียมการฝึกอบรม (2) ด้านการปฏิบัติตัวของนิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างการฝึกอบรม (3) ด้านวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรม (4) ด้านการเดินทางโดยรถโดยสารปรับอากาศเพื่อเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม (5) ด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ และ (6) ด้านทั่วไป

1.3 ด้านพื้นที่ โครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ค่าย Summer camp ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.4 ด้านระยะเวลา ดำเนินในปีการศึกษา 2563

1.5 ระเบียบวิธีวิทยาของการศึกษา ใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยหลักสามประการคือ การสะท้อนกลับตนเอง (self-reflexivity) ซึ่งเป็นการพิจารณาข้อจ้อมูลของการศึกษาอย่างรอบด้าน ใคร่ครวญ ถึงสิ่งที่มีคุณค่า ความหมายหรือประโยชน์ในทางปฏิบัติให้มากที่สุด บริบท (Context) และ คำอธิบายที่ลงในรายละเอียด (Thick description) ตามประเด็นของการวิจัย (Tracy, 2020) โดยใช้หลักการวิเคราะห์แบบ Creswell's approach (Leedy, and Ormrod, 2021) ซึ่งมีขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การจัดระเบียบข้อมูล (Organizing) ตรวจสอบ (Perusal) จัดประเภท (Classification) และสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย และลดความคลาดเคลื่อนด้วยการรักษาความหมายเดิมของข้อมูลไว้ให้มากที่สุด (Creswell, 2016)

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น แนวทางการสนทนากลุ่มแบบมีโครงสร้าง (Structured focus group guidelines) ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งของการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Ritchie, and Lewis, 2003) โดยได้กำหนดโครงสร้างของแนวทางการสนทนากลุ่มที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการร่างเป็นแนวทางในการสนทนา หลังจากนั้นได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของเนื้อหาตามประเด็นของการวิจัย การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบในเรื่องของภาษาและการใช้สำนวนถ้อยคำในแนวทางการสนทนากลุ่มแบบมีโครงสร้างว่ามีความถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นการศึกษาหรือไม่และตรงตามความหมายของแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือไม่อย่างไร รวมทั้งการพิจารณาในเรื่องสำนวนภาษาที่ผู้ร่วมสนทนาจะเข้าใจความหมายและสามารถตอบได้ตรงกับประเด็นที่ต้องการศึกษาให้มากที่สุด เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของการเก็บข้อมูล จากนั้นนำมาปรับปรุงให้มีความถูกต้องและเหมาะสมเพื่อร่างเป็นต้นฉบับ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาแนวทางการสนทนากลุ่มแบบมีโครงสร้างไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างของการศึกษา (Try out) โดยใช้การสนทนากลุ่มซ้ำในตัวอย่างเดียวกัน 2 ครั้ง แล้วนำผลทั้งสองครั้งมาพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้อง ความคงที่ในการให้ข้อมูลทั้งสองครั้ง พบว่ามีความสอดคล้องตรงกันสูงแสดงว่าแนวทางการสนทนากลุ่มมีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง (Savin-Baden, and Major, 2010) สามารถที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไปได้

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยด้วยตัวเอง ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มจากคณะทำงานในโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ค่าย Summer camp จำนวน 10 คน โดยเป็นคณาจารย์สาขาต่างๆ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ซึ่งในการเก็บข้อมูลนี้ดำเนินการโดยนักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม เพื่อสร้างข้อมูลในด้านต่างๆ ตามประเด็นเนื้อหาของการวิจัย โดยยังไม่มีข้อกำหนดในการเข้าถึง ฉันทามติหรือตัดสินใจเพื่อการสรุปความในรายละเอียดต่างๆ ของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ส่วนการพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการฝึกอบรมหรือการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่โดยผู้ทรงคุณวุฒินั้นเป็น ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ สาธารณสุขและระบาดวิทยาจาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยบูรพา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ โรงพยาบาลมุกดาหาร

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การจัดระเบียบข้อมูล (Organizing) การจัดระเบียบทางกายภาพของข้อมูล การบรรณาธิการข้อมูล เพื่อรักษาลักษณะธรรมชาติของความเห็นของตัวอย่างของการศึกษา

2. ตรวจสอบ (Perusal) ดำเนินการขัดเกลาทางด้านภาษา เพื่อให้ได้ข้อความที่สละสลวยมากขึ้น โดยยังคงรักษาเนื้อความเดิม ความหมายเดิม และเจตนารมณ์เดิมของผู้ให้ข้อมูลไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การปรับเปลี่ยนจะดำเนินการเมื่อผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นหรือเพื่อให้การอ่านราบรื่นขึ้นเท่านั้น แต่หากทำให้ความหมายเสียไป ผู้วิจัยจะใช้ทักษะต่างๆ เพื่อรักษาความเดิมไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลง

3. จัดประเภท (Classification) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยอาศัยหลักการตรวจสอบความถูกต้องด้วยเทคนิคการ วิเคราะห์สามเส้า (Triangulation) โดยเน้นการตรวจสอบสามเส้าด้าน ทฤษฎี (Theory Triangulation) เป็นหลัก โดยการตรวจสอบผลการวิเคราะห์เทียบกับเอกสาร ตำรา ทางวิชาการต่างๆ กับข้อมูลที่ได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ (Relocating Truths) ถ้าข้อค้นพบ เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้องสมบูรณ์

4. สังเคราะห์ (Synthesis) ดำเนินการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการ วิเคราะห์ข้อมูลอาจจะมีความเป็นอัตวิสัย (Subjective) เกิดขึ้น หรือ อคติ (Bias) ของการตีความเกิดขึ้น ดังนั้น เพื่อลดอคติในส่วนนี้ จะดำเนินการให้มีการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

ผลการวิจัย

แนวทางการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ค่าย Summer camp ตามแบบ วิถีใหม่ (New Normal) ในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ จากการวิเคราะห์ ข้อมูลพบผลของการวิจัยดังนี้

1. แนวปฏิบัติการใช้อาคารสถานที่ในการฝึกอบรม และการเตรียมการฝึกอบรม

1.1 ประตูเข้าออกห้องประชุมสำหรับใช้ในการฝึกอบรมจะเปิดเพียงประตูเดียว เพื่อการคัดกรอง นิสิต นักศึกษาที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ในกรณีนิสิต นักศึกษามีไข้สูง คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรม จะต้องจัดส่งนิสิต นักศึกษาไปเข้ารับการตรวจร่างกายที่สถานพยาบาล

1.2 ห้องประชุมสำหรับใช้ในการฝึกอบรมจะต้องมีการเว้นระยะห่างระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม กับวิทยากร อย่างน้อย 1.8 เมตร (6 ฟุต) ตามมาตรฐานของการป้องกันการแพร่ระบาด หรือจัดที่นั่ง ให้ห่างกันตามมาตรฐาน (จัดหาห้องประชุมที่มีขนาดเหมาะกับการจัดพื้นที่ตามมาตรการด้านการเว้น ระยะห่าง)

1.3 นิสิต นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่เสี่ยง ต้องผ่านกระบวนการ Self-Quarantine 14 วัน ก่อนเดินทางเข้ารับการฝึกอบรม

1.4 คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจัดทำทะเบียนและประวัตินิสิต นักศึกษา ก่อนเข้ารับการ ฝึกอบรม

1.5 จัดหาเครื่องสแกนวัดไข้ดิจิทัล (วัดไข้ที่ประตูทางเข้าของห้องประชุมสำหรับใช้ในการฝึกอบรม หรือสถานที่อื่นๆ ที่อาจจะไม่ใช่ห้องประชุม)

1.6 จัดให้มีเจลล้างมือ ประตูทางเข้าของห้องประชุมสำหรับใช้ในการฝึกอบรม และหน้าห้องน้ำ ในกรณีที่มีห้องน้ำอยู่ภายในห้องประชุมสำหรับใช้ในการฝึกอบรม และมีสบู่ม้วนไว้ในห้องน้ำทุกห้องภายใน สถานที่ดำเนินการฝึกอบรม

1.7 ขวดสเปรย์สำหรับใส่น้ำยา (0.1-0.5% โซเดียมไฮโปคลอไรท์ (Sodium hypochlorite) สำหรับใช้ทำความสะอาดในกรณีที่เห็นว่าอาจจะมีการปนเปื้อนเกิดขึ้น

1.8 มีการเช็ดทำความสะอาดไมโครโฟนด้วยแอลกอฮอล์ 70% หรือนำยาฆ่าเชื้อก่อนและหลังการใช้งาน และทิ้งกระดาษชำระที่ใช้ทำความสะอาดไมโครโฟนและอุปกรณ์ลงในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด

1.9 การทำความสะอาดพื้นที่หลังการใช้งานทุกวัน/ครั้ง โดยการเปิดระบายประตู หน้าต่าง รวมถึงกรณีการอบรมที่ดำเนินการติดต่อกันหลายวัน ขอให้มีการทำความสะอาดหลังเสร็จสิ้นภารกิจทุกวัน

1.10 จัดให้มีการทำความสะอาดจุดสัมผัสต่างๆ ที่เป็นจุดเสี่ยง เช่น ลูกบิดประตู บานประตู ปุ่มกดลิฟต์ (ถ้ามี)

1.11 การจัดเตรียมถังขยะให้เพียงพอ การแยกขยะในห้องน้ำ การเตรียมฝาปิดมิดชิด

2. การปฏิบัติตัวของนิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างการฝึกอบรม

2.1 นิสิต นักศึกษาต้องล้างมือและล้างแขน (กรณีใส่เสื้อแขนสั้น) เป็นเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 15 วินาที หรือฉีดพ่นด้วยสเปรย์แอลกอฮอล์แล้วปล่อยให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ด หากไม่สามารถล้างมือด้วยสบู่หรือน้ำยาล้างมือได้

2.2 ตรวจวัดไข้ด้วยเครื่องสแกนวัดไข้แบบดิจิทัลที่ประตูทางเข้าสถานที่จัดการฝึกอบรมทุกครั้งก่อนเข้ารับการฝึกอบรม หากนิสิต นักศึกษามีไข้ให้พักและดำเนินการวัดไข้หลังจากเวลาผ่านไป 5 นาที และหากพบว่ามีไข้อยู่ ให้คณะกรรมการที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจะต้องจัดส่งนิสิต นักศึกษาไปเข้ารับการตรวจร่างกายที่สถานพยาบาล

2.3 นิสิต นักศึกษาต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ภายในสถานที่จัดการฝึกอบรม โดยนิสิตจะต้องจัดเตรียมหน้ากากอนามัยด้วยตัวเอง หากไม่มีคณะกรรมการที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรม จะต้องจัดหาหน้ากากอนามัยให้กับนิสิต นักศึกษาคนนั้น หากนิสิต นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องถอดหน้ากากอนามัย นิสิตต้องขออนุญาตจากวิทยากรเพื่อออกนอกห้อง หรือสถานที่ฝึกอบรมให้เรียบร้อยเสียก่อน

2.4 นิสิต นักศึกษาต้องมีชุดฉีดพ่นสเปรย์แอลกอฮอล์ชนิดพกพาทุกคน เพื่อทำความสะอาดมือของตนเองเมื่อไม่มั่นใจว่ามีการสัมผัสพื้นที่สาธารณะ หรือมีการปนเปื้อนเกิดขึ้น

2.5 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่แตะต้องสัมผัสร่างกายของผู้อื่น ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในห้อง หรือสถานที่ฝึกอบรม หากกิจกรรมการฝึกอบรมนั้นมีความจำเป็นต้องมีการแตะต้องสัมผัสร่างกายของผู้อื่น ให้ดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และหลังการสัมผัสร่างกายของผู้อื่นให้ฉีดพ่นทำความสะอาดมือด้วยสเปรย์แอลกอฮอล์ทันที และอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรม

2.6 ห้ามตะโกนหรือส่งเสียงดังในห้อง หรือสถานที่ฝึกอบรม เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของสารคัดหลั่ง

2.7 ห้ามนิสิต นักศึกษาหยิบยืมอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวใดๆ ของผู้อื่นในระหว่างการฝึกอบรมในห้อง หรือสถานที่ฝึกอบรม

2.8 กรณีที่อยู่นอกอาคารหรือพื้นที่โล่ง หากไม่ได้สวมใส่หน้ากากอนามัย นิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องรักษาระยะห่างจากคนอื่นไม่น้อยกว่า 6 ฟุต (ประมาณ 1.8 เมตร)

2.9 ภายหลังจากอบรมและเดินทางกลับที่พัก นิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนเสื้อผ้าอาบน้ำทำความสะอาดร่างกายทันทีก่อนทำกิจวัตรประจำวัน หลีกเลี่ยงการรวมตัวกันเป็นจำนวนมากๆ โดยปราศจากการป้องกัน

3. แนวปฏิบัติของวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรม

3.1 วิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรมต้องล้างมือและล้างแขน (กรณีใส่เสื้อแขนสั้นซึ่งวิทยากร ควรสวมใส่เสื้อแขนยาว) และทำการตรวจวัดไข้ก่อนดำเนินการฝึกอบรม หากมีไข้ให้เปลี่ยนวิทยากรสำหรับ

การฝึกอบรม หรือให้เปลี่ยนช่วงเวลาของการฝึกอบรมเพื่อให้วิทยากรไปเข้ารับการตรวจร่างกายที่สถานพยาบาลให้เรียบร้อยแล้วก่อน

3.2 วิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรมต้องสวมใส่หน้ากากอนามัย หรือ Face Shield ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการฝึกอบรมภายในห้องประชุมสำหรับการใช้ในการฝึกอบรม (คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจะต้องเตรียมหน้ากากอนามัยหรือ Face Shield ให้กับวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรม)

3.3 ทำความสะอาดไมโครโฟนก่อนการใช้งาน ด้วยสเปรย์แอลกอฮอล์หรือน้ำยาฆ่าเชื้อปล่อยให้แห้ง หรือเช็ดด้วยผ้าสไล์แอลกอฮอล์หรือน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนการใช้งานในการดำเนินการจัดการฝึกอบรม การใช้ไมโครโฟนควรหุ้มด้วยผ้าสไล์หรือถุงพลาสติกขนาดเล็กตลอดเวลาระหว่างการใช้งานและถอดทิ้งลงในถังขยะเมื่อเสร็จสิ้นการใช้งานหลังการดำเนินการจัดการฝึกอบรม หากมีวิทยากรดำเนินการอบรมพร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกันต้องจัดหาไมโครโฟนให้พอกับจำนวนวิทยากร

3.4 วิทยากรจะต้องสอบถามนิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการมีอาการ ไข้ ไอแห้งๆ เหนื่อยล้า และปวดกล้ามเนื้อ หากพบให้นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมงดการฝึกอบรมและไปตรวจร่างกายที่สถานพยาบาล (สอบถามนิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งรอบเช้าและรอบบ่าย อย่างน้อยวันละสองครั้ง)

3.5 วิทยากรที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจะต้องไม่แต่งตัวต้องสัมผัสร่างกายของนิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในห้องประชุมสำหรับการใช้ในการฝึกอบรม

3.6 วิทยากรที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจะต้องดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เฉพาะบริเวณหน้าห้องเท่านั้น ห้ามเข้าใกล้นิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมในระยะ 1.8 เมตร หากมีความจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

3.7 การดำเนินการจัดการอบรมจะต้องดำเนินการต่อเนื่องไม่เกิน 1 ชั่วโมง 30 นาที หากจำเป็นต้องดำเนินการฝึกอบรมที่ใช้เวลามากกว่านี้จะต้องพักห้องก่อนเริ่มดำเนินการฝึกอบรมต่อไป ไม่ต่ำกว่า 20 นาที (เพื่อให้การตกตะกอนของอนุภาคของสารคัดหลั่งแบบเทอร์มินัลสมบูรณ์)

3.8 วิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรมจะต้องเช็ดทำความสะอาดไมโครโฟนด้วยแอลกอฮอล์ 70% หรือน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนการดำเนินการฝึกอบรมด้วยตนเองหากไม่แน่ใจว่าไมโครโฟนสะอาดเพียงพอหรือยัง ซึ่งปกติคณะทำงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจะต้องดำเนินการในเรื่องนี้ทั้งก่อนและหลังการใช้งานไมโครโฟนในระหว่างการดำเนินการฝึกอบรม

3.9 กรณีที่อยู่นอกอาคารหรือพื้นที่โล่ง หากไม่ได้สวมใส่หน้ากากอนามัย วิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรมจะต้องรักษาระยะห่างจากคนอื่นไม่น้อยกว่า 6 ฟุต (ประมาณ 1.8 เมตร)

3.10 วิทยากรต้องจัดให้มีกิจกรรมที่ผ่อนคลายความเครียดที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึกอบรม และการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรการการป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเครียดและมีความวิตกกังวลมากเกินไป

4. แนวปฏิบัติในการเดินทางโดยรถโดยสารปรับอากาศเพื่อเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม

4.1 ตรวจวัดไข้ก่อนขึ้นรถโดยสารปรับอากาศที่ใช้สำหรับการเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม หากมีไข้ให้พักและดำเนินการวัดไข้หลังจากเวลาผ่านไป 5 นาที และหากพบว่ายังมีไข้ให้คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรมจะต้องจัดส่งนิสิต นักศึกษาไปเข้ารับการตรวจร่างกายที่สถานพยาบาล หรือพิจารณาให้งดเว้นการเดินทางไปเข้าร่วมรับการฝึกอบรม

4.2 คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการจะต้องสอบถามผู้ที่จะโดยสารด้วยรถโดยสารปรับอากาศที่ใช้สำหรับการเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม เกี่ยวกับการมีอาการ ไข้ ไอแห้งๆ เหนื่อยล้า และปวดกล้ามเนื้อ

หากพบผู้ที่โดยสารด้วยรถโดยสารปรับอากาศที่ใช้สำหรับการเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรมไปตรวจร่างกายที่สถานพยาบาล หรือพิจารณาให้งดเว้นการเดินทางไปเข้าร่วมรับการฝึกอบรม

4.3 สวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาของการเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศที่ใช้สำหรับการเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม ไม่ถอดหน้ากากอนามัยโดยเด็ดขาดในระหว่างการเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศที่ใช้สำหรับการเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม

4.4 หน้ากากอนามัยที่ควรใช้สวมใส่ในระหว่างการเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศที่ใช้สำหรับการเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม ควรเป็นชนิด N95 หรือ N99 (เพื่อความปลอดภัยสูงสุด ส่วนหน้ากาก FFP1 หรือหน้ากากผ่าตัดที่เรียกว่า Surgical mask ให้สวมใส่ได้โดยอนุโลม (หน้ากาก FFP1 หรือหน้ากากผ่าตัดที่เรียกว่า Surgical mask เป็นหน้ากากได้รับการออกแบบมาเพื่อปกป้องผู้ป่วยที่อ่อนแอจากการแพร่กระจายเชื้อโรคของบุคลากรทางการแพทย์เมื่อไอ จาม พุด หน้ากากชนิดนี้จึงได้รับการออกแบบมาเพื่อปกป้องผู้ป่วย ไม่ใช่เพื่อปกป้องผู้สวมใส่จากการติดเชื้อ วัตถุประสงค์คือใส่เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อมากกว่า ปัจจุบันยังไม่มีผลการวิจัยยืนยันเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหน้ากากผ่าตัด สำหรับการปกป้องผู้สวมใส่จากเชื้อไวรัสโคโรนา (Joseph, 2020, p. 28)

4.5 หลีกเลี่ยงการเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศที่มีผู้โดยสารแออัดยัดเยียดจนเกินไปจนทำให้เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อ

4.6 ล้างมือและล้างแขน (กรณีใส่เสื้อแขนสั้น) เป็นเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 15 วินาที หรือฉีดพ่นด้วยสเปรย์แอลกอฮอล์แล้วปล่อยให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ด หากไม่สามารถล้างมือด้วยสบู่หรือน้ำยาล้างมือได้หลังการเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศ

4.7 ไม่รับประทานอาหารหรือดื่มน้ำบนรถโดยสารปรับอากาศ (สำหรับกรณีการป้องกันการแพร่ระบาดในระดับสูงสุด เนื่องจากต้องมีการเปิดหน้ากากอนามัย) หากจำเป็นต้องดื่มน้ำบนรถโดยสารปรับอากาศ ต้องดื่มน้ำจากขวดที่มีฝาปิดมิดชิดฉีดพ่นทำความสะอาดมือสเปรย์แอลกอฮอล์แล้วปล่อยให้แห้งก่อนสัมผัสหรือเปิดฝาขวดน้ำดื่ม

4.8 ทำความสะอาดรอบขวดน้ำดื่มด้วยการฉีดพ่นด้วยสเปรย์แอลกอฮอล์แล้วปล่อยให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ด สำหรับขวดน้ำดื่มที่ซื้อจากร้านค้าสาธารณะและไม่มั่นใจว่า ถูกสัมผัสโดยบุคคลที่มีความเสี่ยงมาก่อนหรือไม่

4.9 คณะทำงานดำเนินการฝึกอบรมต้องวางแผนและประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักในตัวเองและใคร่ครวญถึงความสำคัญของการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ COVID-19 ตลอดระยะเวลาของการเดินทาง ให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะต้องเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศ

4.10 สังเกตอาการของตนเองและหลีกเลี่ยงการใกล้ชิดหรือคลุกคลีกับคนอื่นเป็นระยะเวลา 14 วัน ภายหลังจากการเดินทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศ

5. แนวปฏิบัติในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

5.1 สวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาของการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

5.2 ปิดฝาชักโครกก่อนกดน้ำทำความสะอาด เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของเชื้อไวรัสที่อาจจะมีปนเปื้อนในอุจจาระ

5.3 หลีกเลี่ยงการใช้ห้องน้ำต่อเนื่องจากคนอื่นแบบทันทีทันใด ถ้าสามารถรอได้ ให้รอหลังจากการใช้งานห้องน้ำด้วยคนอื่นอย่างน้อย 45 วินาที

5.4 ล้างมือและล้างแขน (กรณีใส่เสื้อแขนสั้น) เป็นเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 15 วินาที หรือฉีดพ่นด้วยสเปรย์แอลกอฮอล์แล้วปล่อยให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ด หากไม่สามารถล้างมือด้วยสบู่หรือน้ำยาล้างมือได้หลังการใช้ห้องน้ำหากมือหรือลำแขนมีการสัมผัสส่วนหนึ่งส่วนใดของห้องน้ำ

5.5 ระมัดระวังไม่ให้เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายสัมผัสส่วนหนึ่งส่วนใดของห้องน้ำ หากไม่มั่นใจให้เปลี่ยนเสื้อผ้าหลังจากการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ทันทีที่สามารถทำได้

6. แนวปฏิบัติทั่วไป

6.1 หลีกเลี่ยงกิจกรรมการฝึกอบรมที่จะต้องมีการสัมผัสใกล้ชิดกันมากเกินไป

6.2 สร้างความตระหนักและวางมาตรการด้านความปลอดภัยให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการอบรม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ คน การออกมาตรการการป้องกันที่เหมาะสม

6.3 ดำเนินการกักกันอย่างรวดเร็วและแข็งแกร่ง เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการอบรม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ คน มีอาการไข้ ไอแห้งๆ เหนื่อยล้า และปวดกล้ามเนื้อ หรืออาการอื่นๆ ของโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ

6.4 ทำความเข้าใจกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการอบรม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ คน ในการขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19)

6.5 แจ้งเตือนเป็นระยะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร คณะทำงานที่ดำเนินการจัดการอบรม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ คน ไม่สัมผัสปาก ตา จมูก ด้วยมือที่ยังไม่ผ่านการทำความสะอาดภายหลังการจับต้องสิ่งของต่างๆ ในที่สาธารณะ

6.6 จัดเก็บข้อมูลผู้เข้ารับการอบรมเพื่อการสอบสวนโรคและติดตามตัว

6.7 จุดลงทะเบียนหลีกเลี่ยงการใช้ปากกา วัสดุอุปกรณ์ ร่วมกัน หากเป็นไปได้ให้ใช้วิธีการลงทะเบียนผ่านระบบออนไลน์

6.8 มีระบบคัดกรองล่วงหน้าเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการความเสี่ยง เช่น การสอบถามประวัติความเสี่ยงผ่านระบบออนไลน์

6.9 ก่อนดำเนินการอบรม คณะทำงานต้องจัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวให้กับผู้เข้ารับการอบรม ในเรื่องของการล้างมือ การทำความสะอาดมือ แนะนำสถานที่ การทิ้งขยะ ตลอดจนมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการระบาดของเชื้อโรคเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี

6.10 กรณีการจัดอาหารให้กับผู้เข้ารับการอบรมแบบช่วยเหลือตนเอง (บุฟเฟต์) ต้องจัดให้มีพนักงานที่ทำหน้าที่ตักอาหารให้กับผู้เข้ารับการอบรมโดยพนักงานนั้นต้องสวมถุงมือ ใส่หน้ากากอนามัยให้เรียบร้อย และพนักงานต้องผ่านมาตรการการคัดกรองต่างๆ ตามมาตรฐานว่าด้วยการป้องกันการแพร่ระบาด

6.11 เน้นการบริการอาหาร น้ำดื่มที่เป็นบรรจุภัณฑ์แบบปิด เพื่อลดการปนเปื้อน

6.12 การนั่งรับประทานอาหารต้องเว้นระยะห่างตามมาตรการอย่างเคร่งครัด

6.13 บริเวณที่นั่งรับประทานอาหาร ควรเป็นห้องที่เป็นระบบเปิด มีอากาศถ่ายเทสะดวก หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารในห้องปรับอากาศ

6.14 การสนทนาในระหว่างการสอนใส่หน้ากากอนามัยอาจจะทำให้หน้ากากอนามัยเลื่อนลงและเมื่อใช้มือไปจับเพื่อขยับให้เลื่อนขึ้นอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนได้ คณะทำงานอาจจะทำการสนับสนุน

เทพกระดาษชนิดบางแบบไมโครพอร์ (Micropore) เพื่อยึดหน้ากากอนามัยไม่ให้เลื่อนลงในระหว่างการสนทนา

แนวปฏิบัติทั้งหมดเป็นการวางมาตรการเพื่อใช้สำหรับการป้องกันการระบาดในระดับสูงสุด หากจะต้องมีการดำเนินการจัดการอบรมหรืออบรมเชิงปฏิบัติการแบบในสถานที่ (Onsite) ซึ่งหากไม่จำเป็น และพิจารณาว่าการดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์สามารถดำเนินการได้และให้ประสิทธิผลของการอบรมที่เท่าเทียมกันให้ดำเนินการจัดการอบรมแบบออนไลน์แทน

องค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบจากการวิจัย พบประเด็นที่สำคัญหลายประการ เช่น การเว้นระยะห่างอย่างน้อย 1.8 เมตร (6 ฟุต) ตามมาตรฐานของการป้องกันการแพร่ระบาดไม่ใช่ในระยะ 2 เมตร ตามที่เข้าใจกันผ่านการประชาสัมพันธ์สื่อมวลชน แต่ก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องใส่หน้ากากอนามัยอย่างเคร่งครัด เพราะในระหว่างการทำกิจกรรมการฝึกอบรมนั้นระยะห่างของการเว้นระยะอาจจะไม่ได้คงที่เสมอไป การฝึกอบรมจะต้องมีการออกแบบกิจกรรมที่ลดการแตะต้องสัมผัสซึ่งกันและกัน รวมถึงลดการใช้สื่อต่าง ๆ ที่จะต้องมีการสัมผัสร่วมกัน สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมจะต้องเน้นความเป็นปัจเจกบุคคลมากยิ่งขึ้น การจัดการอบรมจะต้องดำเนินการต่อเนื่องไม่เกิน 1 ชั่วโมง 30 นาที และพักห้องก่อนเริ่มดำเนินการฝึกอบรมต่อไป ไม่ต่ำกว่า 20 นาที เพื่อให้การตกตะกอนของอนุภาคของสารคัดหลั่งแบบเทอร์มินัลสมบูรณ์ การใช้สเปรย์แอลกอฮอล์ต้องปล่อยให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ดซ้ำเพราะจะเป็นการเพิ่มโอกาสของการปนเปื้อนเชื้อโรคมมากขึ้น และการจัดการฝึกอบรมจะต้องกระตุ้นความตระหนักในเรื่องของการป้องกันตนเองอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและผู้ทรงคุณวุฒิให้น้ำหนักและประเด็นความสนใจในเรื่อง สถานที่ในการฝึกอบรม และการเตรียมการฝึกอบรม การปฏิบัติของนิสิต นักศึกษา ที่เข้ารับการฝึกอบรม การปฏิบัติของวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรม การใช้รถโดยสารปรับอากาศเพื่อเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม การใช้ห้องน้ำสาธารณะ และการปฏิบัติของคณะทำงานที่ดำเนินการจัดการอบรม ทั้งนี้ เนื่องจาก ในกระบวนการจัดการอบรม ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ บุคคล สถานที่ และวิธีการดำเนินการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับธรรมชาติของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) คือ จากบุคคล สู่บุคคล และจากการสัมผัสกับพื้นผิวหรือวัตถุที่ปนเปื้อน เป็นหลัก (Centers for Disease Control and Prevention, 2020) โรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) สามารถแพร่กระจายผ่านทางหายใจและการพูดคุยปกติได้ (van Doremalen et al. 2020) ดังนั้นการฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) จึงต้องกำหนดแนวทาง และวิธีการปฏิบัติที่เคร่งครัด เพื่อความปลอดภัยของทุกคนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม และจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางเพื่อการตอบสนองต่อการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) สอดคล้องกับงานการศึกษาของ Mallillin et al. (2020) ซึ่งได้ทำการศึกษากรอบกระบวนการเรียนรู้ออนไลน์ การจัดทำคู่มือการเรียน การสอน การจัดการเรียนรู้ ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) เพื่อใช้เป็นแนวทางทางการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 ผลการศึกษา แสดงตารางเวลาที่เหมาะสมของนักเรียนในชั้นเรียนปกติในช่วงเวลาของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และแนวทางการพัฒนากลยุทธ์

ที่เหมาะสมในการสอนระหว่างชั่วโมงบรรยาย และให้ความสำคัญกับระบบที่ช่วยสนับสนุนนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้ถึงแม้ว่าอาจจะมีทรัพยากรที่จำกัดในการสอนออนไลน์ แต่การระบุวิธีการสื่อสารช่องทางการสอนตามความต้องการของนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้ รูปแบบการสอนแบบใหม่ๆ จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ นอกจากนี้การศึกษาของ Jaggars et al. (2020) ที่ได้ทำการศึกษาด้วยวิธีการสำรวจการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ผลของการศึกษาพบว่า การตอบสนองที่แตกต่างกันของนิสิต นักศึกษา และคณาจารย์ต่อสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน ส่วนการจัดการเรียน การสอน การอบรมแบบออนไลน์ สามารถนำมาใช้แทนวิธีการแบบปกติได้โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Hadži, 2020)

เนื้อหาของข้อกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการจัดการอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) เพื่อป้องกันการระบาดของโรคนั้นเน้นหนักในเรื่องการจัดการด้านสถานที่ มาตรการตรวจวัดไข้ การสวมใส่หน้ากากอนามัย การรักษาความสะอาด การเว้นระยะห่างทางสังคม การสร้างความตระหนักและการเฝ้าระวังตรวจสอบอาการของการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน ทั้งนี้เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่อของระบบทางเดินหายใจ การแพร่กระจายเกิดขึ้นจากบุคคลสู่บุคคล และเชื่อว่าไวรัสแพร่กระจายจากคนสู่คนเป็นหลัก ระหว่างคนที่อยู่ใกล้ชิดกัน (ภายในประมาณ 6 ฟุต) ผ่านละอองระบบทางเดินหายใจ เมื่อผู้ติดเชื้อไอหรือจาม หยดน้ำเหล่านี้สามารถตกลงสู่ปากหรือจมูกของคนที่อยู่ใกล้เคียงหรืออาจสูดดมเข้าไปในปอด แนวคิดนี้เชื่อว่าเป็นแนวทางหลักในการแพร่กระจายเชื้อ (Centers for Disease Control and Prevention, 2020) จากการศึกษาพบว่า เชื้อสามารถ แพร่กระจายผ่านทางหายใจและการพูดคุยปกติ (Doremalen et al. 2020) ดังนั้นกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพบปะผู้คน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการเพื่อผลในการป้องกันโรค แต่ทั้งนี้ก็ยังคงหวังผลในเรื่องของเป้าหมายของการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเท่าเดิม ซึ่งแนวทางในการจัดการเรียน การสอน การฝึกอบรมในระหว่างการลือคดาวน์ ความจำเป็นในสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ทำให้นักเรียนและครูจำเป็นต้องมีความห่างไกลกัน แต่การเรียน การสอน การฝึกอบรมยังคงต้องดำเนินการต่อไป ดังนั้นการทดแทนวิธีการจัดการเรียน การสอน การฝึกอบรมในแบบเดิมๆ ที่ไม่สามารถดำเนินการแบบปกติได้ในระหว่างการลือคดาวน์ จึงต้องมีการเปลี่ยนสภาพการเรียนการสอนไปสู่สภาพแวดล้อมบางอย่าง เช่น อาจจะใช้การเรียน การสอน การฝึกอบรมแบบเสมือนจริง (virtual environment) ทดแทนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรในแนวทางใหม่ เพื่อให้ความรอบรู้ยังคงมีความเข้มข้นเหมือนเดิม (Chamberlain et al. 2020) หรือต้องมีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) อย่างเข้มข้นในระหว่างการจัดการเรียน การสอน การฝึกอบรม (Zhou, 2020) สอดคล้องกับการศึกษาของ Pelaez-Morales (2020) ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ซึ่งในสถานการณ์นี้ถือว่าเป็นความท้าทายและโอกาสของนักการศึกษา ครูผู้สอน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตร English for Speakers of Other Languages (ESOL) ผลการศึกษาได้ให้ข้อสรุปที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเตรียมครูผู้สอนในรูปแบบที่เป็นอยู่ การปรับเปลี่ยนตามบริบทที่เป็นจริง และการตระหนักถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู/สมดุลงานชีวิต ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19)

ข้อค้นพบจากการวิจัยช่วยให้เกิดการมองเห็นความต้องการจำเป็นในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดของการเรียน การสอนและการฝึกอบรม โดยเฉพาะ ทั้งนี้เนื่องจากการระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลต่อการเรียน การสอน การฝึกอบรมและการเรียนรู้โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากการสอนที่มุ่งเน้นไปที่ประสบการณ์ของนิสิต นักศึกษา การใช้วิธีการแบบออนไลน์และการศึกษาทางไกลให้ภาพสะท้อนเกี่ยวกับความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ความท้าทายที่ไม่คาดคิดและบทเรียนที่ได้เรียนรู้ในสถานการณ์ในลักษณะนี้ การตอบสนองต่อความจำเป็นเร่งด่วนที่จะเข้าใจและทำการปรับตัวในเรื่องของการสอน การฝึกอบรมและการเรียนรู้จะเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับปัจจุบันและอนาคตที่จะพบการระบาดของโรคใหม่ ๆ เกิดขึ้น (Chan et al. 2022) การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน การฝึกอบรมจะช่วยแบ่งปันความสำเร็จและปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดยนักวิจัยทางการศึกษาที่หลากหลายในช่วงการระบาดใหญ่ นอกจากนี้ช่วยและสร้างแรงบันดาลใจให้ครูผู้สอนทุกคนให้เกิดการพัฒนาทักษะเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การสอนที่ไม่ปกติ (Cooker et al. 2022) และจากการตรวจสอบการตอบสนองทั่วโลกต่อการระบาดของโรค Covid-19 เกี่ยวกับการสอน ผลกระทบของการสอนออนไลน์ การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน การฝึกอบรมที่มีต่อครูและนักการศึกษา พบว่าจากความท้าทายที่เผชิญอยู่ บุคลากรทางการศึกษาจะพยายามจัดการกับความท้าทายเหล่านี้และเปลี่ยนแปลงโอกาสที่เกิดขึ้นในการสอน การฝึกอบรมขณะที่มีการระบาดของโรค มีงานวิจัยจำนวนมากจากครูที่ทำงานในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่นำเสนอและให้คำแนะนำโดยตรงสำหรับการปฏิบัติและการแก้ปัญหาที่ดี และจากการศึกษาพบว่าเครื่องมือ เทคนิคและโซลูชันที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการแก้ปัญหาในแต่ละประเทศ และมีการถ่ายโอนไปยังบริบทอื่น ๆ ที่คล้ายกันทั่วโลก ข้อค้นพบจากการวิจัยการเรียนการสอน การฝึกอบรมในสถานการณ์ของการแพร่ระบาดถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าสำหรับนิสิต นักศึกษาวิชาชีพครู ครูประจำการ ตลอดจนผู้ฝึกสอนครูที่ต้องการเข้าใจมุมมอง วิธีปฏิบัติเพื่อผลการพัฒนาการเรียน การสอน การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ (Kılıçkaya et al. 2022) ดังนั้น บทเรียนที่จะเรียนรู้จากงานวิจัยจะช่วยเหลือแนะนำวิธีการทำงานใหม่ ๆ ในการทำงานและวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับ การพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดของข้อค้นพบเหล่านี้มาจากการสะท้อนความคิดส่วนบุคคลและสามารถจะกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญและเกิดความผิตชอบต่อการพัฒนาวิชาชีพของตนเองได้มากยิ่งขึ้น

สรุป

แนวทางการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ค่าย Summer camp ตามแบบวิถีใหม่ (New Normal) ในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ประกอบด้วย แนวปฏิบัติ 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการใช้อาคารสถานที่ในการฝึกอบรม และการเตรียมการฝึกอบรม (2) ด้านการปฏิบัติตัวของนิสิต นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างการฝึกอบรม (3) ด้านวิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบรม (4) ด้านการเดินทางโดยรถโดยสารปรับอากาศเพื่อเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรม (5) ด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ และ (6) ด้านทั่วไป ซึ่งในแต่ละด้านครอบคลุมในรายละเอียดของแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่อย่างละเอียด เช่น โอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมแบบเดิมๆ ตามความเคยชิน ทำให้เกิดมีความเสี่ยงของการแพร่เชื้อผ่านทางช่องทางต่างๆ เกิดขึ้น หากผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่ค้นพบได้อย่างเคร่งครัด เชื่อว่าจะช่วยลดโอกาสของการแพร่เชื้อที่จะเกิดขึ้นจากการฝึกอบรมได้ และยังช่วยให้ผู้รับการอบรมได้เกิดความมั่นใจในแนวทางการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ค่าย Summer camp ตามแบบวิถีใหม่ (New Normal) ลดความเครียด ความความวิตกกังวลที่จะเกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการฝึกอบรม เชื่อว่าข้อค้นพบนี้สามารถที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานในโครงการ

ค่าย Summer camp ตามแบบวิถีใหม่ (New Normal) ในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) จะต้องเน้นหนักในเรื่องการจัดการด้านสถานที่ มาตรการตรวจวัดใช้การสวมใส่หน้ากากอนามัย การรักษาความสะอาด การเว้นระยะห่างทางสังคม การสร้างความตระหนักและการเฝ้าระวังตรวจสอบอาการของการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรจะมีการศึกษาการนำเอาแนวทางการฝึกอบรม การเรียน การสอนในภาวะวิกฤติของการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ไปใช้ในตัวอย่างในระดับอื่นๆ เพื่อดูผลของพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของผู้เข้ารับการอบรมว่าจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เช่น ในระดับนักเรียนมัธยมศึกษา ประถมศึกษา ตลอดจนการประยุกต์ใช้กับประชาชนทั่วไปในเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมต่อไป

References

- Chamberlain, L. et al. (2020). Literacy in Lockdown: Learning and Teaching During COVID-19 School Closures. *The Reading Teacher*, 74(3), 243-253.
- Chan, R. Y., Bista, K., & Allen, R. M. (2022). *Online Teaching and Learning in Higher Education during COVID-19: International Perspectives and Experiences*. Routledge: Taylor & Francis Group.
- Centers for Disease Control and Prevention (2020). *Coronavirus (COVID-19)*. Retrieved December 7, 2020, from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/index.html>
- Cooker, L., Cotton, T., & Toft, H. (2022). *Transforming Teaching: Global Responses to Teaching Under the Covid-19 Pandemic*. Routledge: Taylor & Francis Group.
- Creswell, J. W. (2016). *30 Essential Skills for the Qualitative Researcher*. California: SAGE Publications.
- Doremalen, N. V. et al. (2020). Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1. *New England Journal of Medicine*, 382(16), 1564-1567.
- Given, L. M. (2008). *The Sage Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. Los Angeles, CA: SAGE Publications.
- Hadži, V. P. (2020). The Impact of COVID-19: From a Culture of Teaching Towards a Culture of Learning. *Inter Faculty*, 10, 187-200.
- Jaggars, S. S., Rivera, M. D., Hance, E. K., & Heckler, A. (2020). *Ohio State COVID-19 Teaching and Learning Survey*. (Research report). Ohio: The Ohio State University.

- Johns Hopkins University (2021). *COVID-19 Dashboard by the Center Systems and Engineering (CSSE)*. Retrieved December 12, 2020, from <https://systems.jhu.edu/research/public-health/ncov>
- Joseph, T., & Ashkan, M. (Eds.). (2020). *International Pulmonologist's Consensus on COVID-19* (1st ed.). Kochi: Amrita Institute of Medical Sciences.
- Kılıçkaya, F., Kic-Drgas, J., & Nahlen, R. (2022). *The Challenges and Opportunities of Teaching English Worldwide in the COVID-19 Pandemic*. United Kingdom: Cambridge Scholars Publishing.
- Leedy, P. D., & Ormrod, J. E. (2021). *Practical Research Planning and Design*. (12th ed.). Essex: Pearson.
- Mallillin, L. D. et al. (2020). A Framework in Online Learning Process: A Guide to Educational Teaching During COVID-19 Pandemic. *European Journal of Open Education and E-Learning Studies*, 5(2), 1-15.
- Osler, S. (2020). *Coronavirus outbreak: All the Secrets Revealed About the COVID-19 Pandemic - A Complete Rational Guide of Its Evolution, Expansion, Symptoms and First Defense*. Independently Published.
- Pelaez- Morales, C. (2020). Experiential learning in the COVID-19 Era: Challenges and Opportunities for ESOL Teacher Educators. *Teaching/Writing: The Journal of Writing Teacher Education*, 9(1), 1-5.
- Pennington, T. (2020). *The Coronavirus Preparedness Handbook: How to Protect Your Home, School, Workplace, and Community from a Deadly Pandemic (COVID-19)*. New York: Skyhorse Publishing.
- Ritchie, J., & Lewis, J. (2003). *Qualitative Research Practice: A Guide for Social Science Students and Researchers*. London: SAGE Publications.
- Tracy, S. J. (2020). *Qualitative Research Methods: Collecting Evidence, Crafting Analysis, Communicating Impact*. Hoboken, NJ: Wiley Blackwell.
- Savin-Baden, M., & Major, C. H. (2010). *New Approaches to Qualitative Research: Wisdom and Uncertainty*. London: Routledge.
- Wick, G. (2020). *The Wuhan 2019-nCoV Outbreak - Coronavirus 2020: What Is Really Happening and How to Prevent It (updated February 12th, 2020)*. Retrieved October 3, 2020, from <https://www.simeup.it/wp-content/uploads/2020/03/CORONAVIRUS-2020-Grayson-Wick.pdf>
- World Health Organization (2020). *Clinical Management of Severe Acute Respiratory Infection When COVID-19 Disease Is Suspected: Interim Guidance*. Retrieved November 23, 2020, from <https://www.who.int/publications/i/item/10665-332299>
- Zhou, W. (2020). *The Coronavirus Prevention Handbook: 101 Science-Based Tips That Could Save Your Life*. New York, NY: Skyhorse Publishing.
- Žižek, S. (2020). *Pandemic!: COVID-19 Shakes the World*. New York: Polity Press.